

Meeliftende planten op de Nederlandse camping

Angelo Moerland & Baudewijn Odé, FLORON

Een breed aanbod van exotische plantensoorten komt het land binnen door mee te liften met vakantieverkeer en komt uiteindelijk terecht op kampeerterreinen. Het zijn veelal zuidelijke soorten die geholpen worden door klimaatverandering en de vrij unieke grasmat van de camping. We hebben veel soorten in het vizier, waarvan er enkele schadelijk zijn, maar waarvan vaak nog onbekend is of ze buiten campings zullen verwilderen.

Mediterranisering van de Nederlandse flora

Nederland krijgt door klimaatverandering te maken met hogere temperaturen en meer aanhoudende perioden van droogte, de zogenaamde 'mediterranisering' van ons gewoonlijk gematigde Noordzeeklimaat. Hierdoor zien we al veranderingen in onze plantengemeenschappen. We zien meer eenjarige planten met een kort groei- en bloeiseizoen of met een lange penwortel, waardoor ze minder vatbaar zijn voor uitdroging van de bovenste grondlaag. Dit betreft bekende inheemse soorten, maar ook zuidelijke soorten bewegen zich op natuurlijke wijze noordwaarts. Bovendien worden de omstandigheden beter voor planten die met ons meereizen van onze zuidelijke vakantiebestemmingen.

Meeliften met auto's

Er zijn tal van manieren waarop (potentieel invasieve) exoten het land in komen door mee te liften. Planten worden op deze wijze het meest geïntroduceerd, gevolgd door insecten. Zaden en plantresten blijven kleven aan auto-onderdelen, zoals banden, matjes, spatlappen of aan kleding en schoeisel. Ook bodemmateriaal dat aan tent- en auto-onderdelen blijft kleven kan zaad bevatten. Een recente risicobeoordeling heeft de manieren van meeliften onderzocht en een schatting gemaakt welke meelifters een risico vormen voor Nederland. Hieruit blijkt dat van 95 bekende meeliftende planten er 20 mogelijk inheemse planten kunnen verdringen.

Enkele voorbeelden van de camping

Meegelifte planten die zich weten te vestigen doen dat vaak op kampeerterreinen (campingadventieven), waar auto's en tenten opnieuw worden gestald. De omstandigheden zijn er vaak ideaal voor de introducees, door het maaibeeld en open zanderige plekken in de grasmat. Vooralsnog zien we vooral dat de campingadventieven zich vestigen op kampeerplekken langs de kust en op de hogere zandgronden (figuur 2). Naast naalddaadbloem (zie Kijk op Exoten nr 49) kunnen we een paar voorbeelden noemen, met – zover nu te beoordelen – meer en minder risico voor effecten op onze inheemse biodiversiteit:

Kamilleknopje (*Cotula australis*) komt uit Oceanië, maar wij importeren het onbewust uit Zuid-Europa. Het kan dichte matten vormen die de kwaliteit van grasweiden aantast.

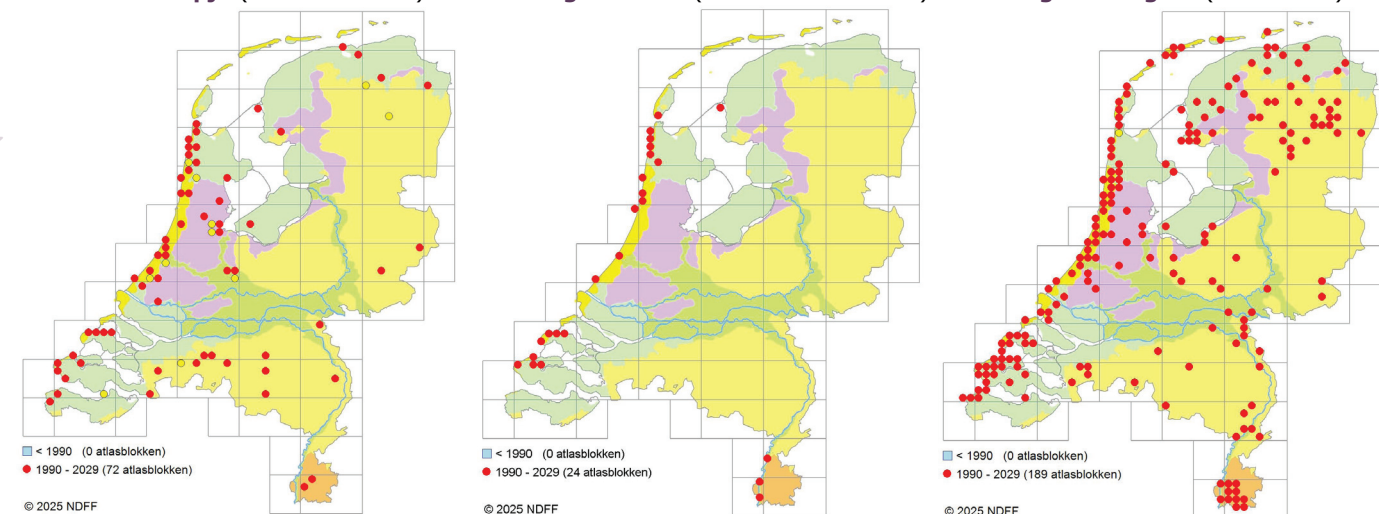
Figuur 1. Kamilleknopje. (Foto: Ed Stikvoort)

Kamilleknopje (*Cotula australis*)

Gedrongen klaver (*Trifolium suffocatum*)

Vroeg beemdgras (*Poa infirma*)

Figuur 2. Exoten met een verspreiding die sterk terug te leiden is naar campings op zandgronden. (Foto's: Ed Stikvoort) (Verspreidingskaarten: NDFF)

Gedrongen klaver (*Trifolium suffocatum*) is een mediterrane soort die al is ingeburgerd. Het is een typische kampeerplaatssoort, die zeer sterk aan de kuststrook gebonden lijkt.

Vroeg beemdgras (*Poa infirma*) is een Europese soort, maar komt vanuit zuidelijke landen mee naar de Nederlandse campings. Aangezien het hier potentieel ook op eigen kracht kan komen en het niet schadelijk lijkt, zijn er weinig zorgen.

Even de matjes uitkloppen voor de terugreis

Om meeliftende zaden te voorkomen, is het van belang dat reizigers enkele voorzorgmaatregelen treffen voor de terugreis. Deze acties zijn simpel en zorgen ook gewoon voor een schone auto!

- Voor vertrek: veeg de auto af, klop de matjes en zeiltjes uit, en stamp de schoenen schoon.
- Bij thuiskomst de auto wassen en stofzuigen.
- Restjes grond en plantmateriaal bij het restafval en niet op straat!

Verder lezen

Veenhuisen, L.S. van, J.M.M. van der Loop, E. Jongejans, H. van Kleef & B. Odé, 2024. Risicobeoordeling pathways meeliftende exoten door kampeeractiviteiten. [Klik hier.](#)

Verloove, F., S. Gonggrijp, P. van Vooren, B. Moertier & R. Barentse, 2020. Campsites as unexpected hotspots for the unintentional introduction and subsequent naturalization of alien plants in Belgium and the Netherlands. [Klik hier.](#)

